

UNIVERSITATEA "LUCIAN BLAGA" SIBIU

ȘCOALA DOCTORALĂ

DOMENIUL: FINANȚE

Facultatea de Științe Economice

TEZĂ DE DOCTORAT

Conducător științific:

Prof. univ. Dr. MARIANA NEGRUȘ

Doctorand,

OPREA DELIA

SIBIU, 2014

UNIVERSITATEA "LUCIAN BLAGA"

ȘCOALA DOCTORALĂ

DOMENIUL: FINANȚE

Facultatea de Științe Economice

**FINANȚAREA ȘI DEZVOLTAREA
ÎNTRERINDERILOR MICI ȘI
MIJLOCI**

Conducător științific:

Prof. univ. Dr. MARIANA NEGRUȘ

Doctorand,

OPREA DELIA

SIBIU, 2014

CUPRINS

Cap.1 Întreprinderile mici și mijlocii – elemente conceptuale și caracteristici

1.1 Abordarea conceptului de întreprindere	20
1.2 Caracteristicile generale ale întreprinderii	25
1.3. Definierea întreprinderile mici și mijlocii în România și Uniunea Europeană	26
1.3.1. Definierea întreprinderilor mici și mijlocii	26
1.3.2. Aplicarea definiției IMM-urilor în cadrul Uniunii Europene și în România	30
1.4. Caracteristicile specifice și factorii de influență ai IMM-urilor	37
1.5. Rolul și importanța IMM-urilor în economie	41
1.6. Formele juridice de constituire a IMM-urilor din România și legislația aferentă.....	43

Cap. 2 Considerații asupra mediului de afaceri al IMM-urilor 45

2.1 Conceptul și caracteristicile mediului de afaceri al IMM-urilor	45
2.2. Componentele mediului de afaceri	47
2.3 Politica UE privind mediul de afaceri și IMM-urile	49
2.4. Implementarea politicii UE privind mediul de afaceri și IMM-urile	52
2.5. Considerații asupra mediului de afaceri actual din România	65

Cap. 3. IMM-urile - motor al dezvoltării economiei naționale 68

3.1 Antreprenoriatul - factor al dezvoltării IMM-urilor	68
3.1.1 Prezentarea conceptului de antreprenorat	68
3.1.2 Legătura dintre antreprenorat, firmă și creștere economică	71
3.2 Contextul social, economic și politic pentru dezvoltarea IMM-urilor	80
3.2.1 Politica de coeziune a UE	80

3.2.2. Cadrul strategic national de referință.....	82
3.3. Strategia de dezvoltare IMM 2014 - 2020	56
Cap. 4 Finanțarea IMM-urilor	88
4.1 Creditarea IMM-urilor	90
4.1.2 Tipuri de credite acordate agenților economici (I.M.M.)	91
4.1.2.1 Creditul bancar	95
4.2 Leasingul	101
4.3 Factoring –ul	104
4.4. Microcreditul	106
4.5 Asocierea în participațiune	107
4.6 Finanțările nerambursabile	108
4.6.1 Programe naționale pentru IMM	108
4.6.2 Fondurile structurale	110
Cap. 5 Cercetare privind sectorul IMM – urilor	112
5.1 Situația IMM-urilor din UE și România	112
5.1.1 Analiza sectorului IMM-urilor din UE	112
5.1.2 Analiza IMM-urilor din România	123
5.1.3 Raportarea IMM -urilor din România la nivel UE	143
5.2 Întreprinderile mici și mijlocii din spațiul rural	153
5.3 Studiu de caz: Finanțarea prin creditare a SC DMM INSTAL CNC SRL	153
5.3.1 Analiza economico-financiară a SC DMM INSTAL CNC SRL	157
5.3.2 Prezentarea, analizarea și aprobarea documentației de credit a SC DMM INSTAL CNC SRL pentru obținerea unui credit pentru investiții de la BCR	157
5.4 Analiza IMM-urilor din județul Brașov	179
BIBLIOGRAFIE.....	182

A. Cuvinte cheie:

Întreprinderi mici și mijlocii, Cadrul Național Strategic, Planul național de dezvoltare, strategii de dezvoltare, mediul de afaceri, politici și strategii de finanțare, credite, fonduri structurale, programe de finanțare, antreprenoriat, surse de finanțare, accesul la finanțare.

B. Motivație

În cadrul Uniunii Europene, ca și în România, forța de dezvoltare a economiilor naționale o reprezintă întreprinderile mici și mijlocii, acestea generând o mare parte din PIB.

IMM-urile, prin impactul lor economic și social asupra societății, determinat în principal de crearea de locuri de muncă și contribuția la creșterea economică, sunt considerate elemente cheie ale bunăstării comunităților locale și regionale, fapt pentru care acest sector a devenit elementul central al politicilor de dezvoltare națională, regională dar și locală.

În acest sens, Günter Verheugen - Vicepreședinte al Comisiei Europene, responsabil în materie de întreprinderi și industrie, afirma că ”întreaga forță a Europei se implică în sprijinirea IMM-urilor, antrenând toate resursele Europei pentru a susține întreprinderile mici în activitatea lor zilnică și pentru a pregăti calea pentru cele care vor să creeze mai multe locuri de muncă și să se dezvolte, în Europa și nu numai.”

Având în vedere aceste considerente crearea și dezvoltarea unui sector puternic și dinamic al IMM-urilor depinde în mare măsură de politicile naționale de sprijinire a acestuia. La nivelul național sunt necesare reglementări prin care să se asigure condițiile optime de funcționare și dezvoltare a IMM-urilor, deci, crearea unui mediu de afaceri deschis și stimulatив pentru dezvoltarea economică, care presupune asigurarea unui cadru de reglementare stimulatив și coerent, simplificarea măsurilor la intrarea/ieșirea pe piață a firmelor, instituționalizarea structurilor de dialog între guvern și mediul de afaceri.

Succesul în afaceri survine ca urmare a existenței acestor politici la nivel național, dar este condiționat și de capacitățile și abilitățile antreprenoriale ale întreprinzătorilor.

Apare deci necesitatea identificării acelor surse de finanțare care să asigure dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii și în vederea atingerii obiectivelor avute în vedere de către firme.

C. Scopul lucrării

În realizarea acestei lucrări obiectivul principal pe care mi l-am propus a fost de a mă documenta și de a dobândi personal competențele necesare accesării fondurilor europene și a altor surse de finanțare pentru finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii și nu numai.

Pe de altă parte, prin problematica abordată, dar cu mențiunea ca nu au fost atinse toate aspectele legate de acest domeniu foarte vast, această lucrare poate constitui un ghid, un suport de studiu pentru inițierea în problematica dezvoltării și finanțării unui IMM.

Mediul de afaceri actual în care IMM-urile își desfășoară activitatea este caracterizat în principal de o puternică competiție, atât la nivel național, cât și internațional. Pentru a face față acestei competiții decidenții trebuie să utilizeze cele mai eficiente surse de finanțare pentru afacerea lor care să le asigure atingerea țintelor propuse. Aceasta presupune deținerea de informații de specialitate, cunoaștere, aspecte pe care mi l-am propus în aceasta lucrare.

Având în vedere aceste obiective, scopul acestei lucrări a fost acela de a realiza un studiu actual, bine documentat, asupra problematii finanțării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, utile persoanelor interesate de modalitățile de finanțare a unei afaceri.

La baza realizării studiului au servit lucrările unor specialiști în domeniu, români și străini dar și lucrări realizate în cadrul unor instituții de specialitate, naționale și internaționale, care se regăsesc atât pe parcursul tezei, cât și în bibliografie.

Consider că obiectivele propuse au fost atinse într-un mod mod mulțumitor, ceea ce mă mobilizează în punerea în aplicare a competențelor dobândite în activitatea mea profesională viitoare.

Analizele și cercetarea realizată pe parcursul acestei lucrări ne-au permis să formulăm concluzii asupra practicii în domeniu și anumite considerații personale.

D. Conținutul tezei

Tema pe care am dezvoltat-o pe parcursul acestei lucrări este: Finanțarea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii structurată în cinci capitole. Maniera de realizare a lucrării a permis conturarea unor concluzii și considerații personale.

Capitolul 1 intitulat **Întreprinderile mici și mijlocii – elemente conceptuale și caracteristici** tratează următoarele aspecte conceptuale: Abordarea conceptului de întreprindere, caracteristicile generale ale întreprinderii, definirea întreprinderilor mici și mijlocii în România și Uniunea Europeană, definirea întreprinderilor mici și mijlocii, aplicarea definiției IMM-urilor în cadrul Uniunii Europene și în România, caracteristicile specifice și factorii de influență ai IMM-urilor, rolul și importanța IMM-urilor în economie, formele juridice de constituire a IMM-urilor din România și legislația aferentă.

Plecând de la faptul că totalitatea activităților economice ce au loc într-o societate formează economia națională a statului respectiv, putem spune că întreprinderea este componenta esențială a economiei naționale, celula de bază a economiei unei țări în care se produc bunuri sau se prestează servicii destinate schimbului liber pe piață cu scopul de a satisface nevoile și trebuințele consumatorilor.

Între întreprinderi și mediul lor extern au loc permanente schimburi de informații prin care se asigură progresul întreprinderilor și deci progresul întregului sistem economic. Prosperitatea oricărei economii naționale se bazează pe prosperitatea întreprinderilor care le compun.

Importanța întreprinderii la nivel național decurge din următoarele aspecte:

- Este locul în care se crează substanța materială necesară existenței oricărei economii
- Asigură locuri de muncă, deci venituri salariale pentru populație
- Totalitatea rezultatelor obținute de către întreprinderi se regăsesc în performanțele economiilor naționale și implicit în nivelul de trai al populației din țara respectivă

În definirea întreprinderilor mici și mijlocii există mai multe abordări, diferite de la o țară la alta, ce utilizează criterii de delimitare diferite. Astfel, în cadrul Uniunii

Europene, deci și în România, pentru definirea IMM-urilor este utilizată abordarea multicriterială, ce are în vedere numărul de angajați și cifra de afaceri sau bilanțul total. Conform recomandării UE, "categoria Întreprinderilor Micro, Mici și Mijlocii (IMM) este formată din întreprinderi care angajează mai puțin de 250 de persoane și care au o cifră de afaceri anuală netă de până la 50 de milioane de euro și/ sau dețin active totale de până la 43 de milioane de euro", conform tabelului următor:

Fig.1 Definirea IMM-urilor în UE

Tip de întreprindere	Nr. angajați	Cif ră de afaceri anuală	sau	Bilanț total (nedefinită anterior)
Mijlocie	< 250	≤ 50 milioane € (în 1996: 40 milioane Euro)		≤ 43 milioane € (în 1996: 27 milioane euro)
Mică	< 50	≤ 10 milioane € (în 1996: 7 milioane euro)		≤ 10 milioane € (în 1996: 5 milioane euro)
Micro	< 10	≤ 2 milioane € (nedefinită anterior)		≤ 2 milioane € (nedefinită anterior)

Prin această nouă definiție se ține cont de relațiile ce se stabilesc între diferite întreprinderi, dar și de diferitele categorii de IMM-uri.

Ca factor determinant în dezvoltarea economico-socială a zonelor în care acționează, IMM - urile prezintă unele caracteristici specifice, cum sunt: dimensiunea redusă a întreprinderii ,specializarea acestora, demografie foarte dinamică, dificultăți întâmpinate la intrarea sau ieșirea pe/de pe o piață, potențialul inovativ ridicat, flexibilitatea, resurse umane ale IMM-urilor sunt multispecializate, insuficiența capitalului.

Capitolul 2 intitulat ”Considerații asupra mediului de afaceri al IMM-urilor” am abordat următoarele aspecte: conceptul și caracteristicile mediului de afaceri al IMM-urilor, componentele mediului de afaceri, politica UE privind mediul de afaceri și IMM-

urile, implementarea politicii UE privind mediul de afaceri și IMM-urile, considerații asupra mediului de afaceri actual din România.

Activitățile desfășurate de o întreprindere au loc sub influența anumitor condiții de mediu existente în orice economie, într-o anumită perioadă. Acestea cuprind un ansamblu de factori de natură economică, socială, politică, științifică, tehnică, juridică, geografică, demografică, factori naturali ce influențează direct sau indirect întreprinderea.

Mediul întreprinderii se caracterizează printr-o dinamică accentuată, elementele sale componente afându-se într-o continua schimbare.

Un mediu de afaceri atractiv pentru IMM-uri trebuie să fie previzibil, dinamic, deschis, transparent, să încurajeze înființarea de noi firme și funcționarea în condiții optime a celor deja existente pe piață.

Prin politicile și programele pentru sprijinirea IMM-urilor, UE vizează crearea unui mediu atractiv pentru apariția și dezvoltarea acestora. Aceste politici se bazează pe Strategia Europa 2020 prin care se urmărește ca economia UE să devină "cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume". Pentru atingerea acestui obiectiv major, Comisia Europeană a prezentat Parlamentului European documentul **Small Business Act (SBA)** care are ca obiectiv crearea unui cadru strategic cuprinzător pentru sprijinirea IMM-urilor. Acest document se bazează pe un set de 10 principii care să asigure punerea în aplicare a politicilor privind IMM-urile la nivelul UE și a statelor membre și pentru care vor fi puse în aplicare noi măsuri strategice în conformitate cu nevoile IMM-urilor și un ansamblu de propuneri legislative ghidate după principiul „Gândeți mai întâi la scară mică”.

Punere în aplicare a inițiativei SBA în jurul celor 10 principii sunt monitorizate anual, la nivelul fiecărui stat membru, prin intermediul documentului ” Fișa informativă”.

Cu toate că s-au realizat unele progrese din punct de vedere al mediului de afaceri, România se situează sub media UE.

Astfel, din punctul de vedere al spiritului antreprenorial, România a înregistrat cele mai multe progrese. Indicatorii principali prin care se poate determina nivelul activității antreprenoriale sunt:

- rata de liberi profesioniști, determinată prin ponderea adulților în totalul populației ocupate care desfășoară o activitate independentă, la care s-a înregistrat un procent de 20% în anul 2011 față de 15% media UE
- rata antreprenoriatului, determinată prin procentul de adulți care au demarat o afacere sau au început demersurile pentru aceasta la care s-a înregistrat un procent de 26% în 2012 față de media UE de 23%.
- intenția antreprenorială determinate prin ponderea populației adulte de a demara o afacere în următorii trei ani la care s-a înregistrat un procent de 27% în anul 2012 față de 13% media UE.

Principiul ” A doua șansă” este măsurat prin indicatori principali ca: timpul și costul necesare pentru închiderea unei afaceri. Din acest punct de vedere, mediul de afaceri este considerat ca fiind neprielnic, în special pentru persoanele care doresc să își redeschidă o afacere, deoarece timpul necesar pentru închiderea unei afaceri este de 3,3 ani, sub media UE.

Din prisma principiului ”Administrația publică receptivă” mediul de afaceri este mai puțin prielnic pentru IMM-uri cu toate îmbunătățirile aduse până în prezent. România înregistrează progrese pozitive în ceea ce privește condițiile pentru înființarea de noi întreprinderi la care media anului 2012 se situează peste nivelul mediei europene. Din acest punct de vedere indicatorii urmăriți sunt:

- ✓ timpul necesar pentru înființarea unei afaceri este de 3 zile calendaristice față de media UE de 5 zile,
- ✓ costul pentru înființarea unei afaceri este de 112,5 euro față de media UE de 372 euro
- ✓ capitalul social minim subscris și vărsat, raportat la venitul pe cap de locuitor, este de 1% față de media UE de 15%.

Aspecte pozitive s-au înregistrat și în ceea ce privește timpul necesar pentru transferul proprietății, acesta fiind de 26 zile calendaristice față de media UE de 27 zile și la costurile aferente acestui transfer de 1,2% din valoarea proprietății față de media UE de 4,62%.

Aspecte nefavorabile pentru România se înregistrează la indicatorii de natură fiscală și economică, respectiv:

- ✓ numărul de plăți de impozite pe an în 2013 a fost de 41 față de media UE de 12, în 2012 fiind de 66 față de media UE de 15.
- ✓ timpul necesar plății principalelor impozite în 2013 a fost de 216 ore pe an față de media UE de 193 ore
- ✓ costul de punere în aplicare a contractelor în 2013 a fost de 28,9% din cererea de despăgubire față de media UE de 21,5
- ✓ utilizarea serviciilor de e-guvernare de către IMM-uri în 2010 a fost de 49% față de media UE de 79%
- ✓ gradul de complexitate a acordării licențelor necesare derulării afacerilor în 2011 a fost de 19(indice) față de media UE de 16.

Din punct de vedere al principiului ”Ajutoare de stat și achiziții publice” România înregistrează decalaje nefavorabile la indicatorii: ponderea contractelor pentru IMM-uri în valoarea totală a contractelor publice, în 2008 fiind de 27% față de media UE de 38% și ajutoarele de stat destinate IMM-urilor. Procentul din ajutorul de stat în 2011 fiind de 1% din ajutorul total, față de media UE de 6%, înregistrând astfel o scădere față de 2010 când procentul a fost de 2% față de media UE de 4%. Rezultate pozitive se înregistrează la indicatorii întârzierea medie în plățile făcute de autoritățile publice, care în 2012 au fost de 20 de zile față de media UE de 28 de zile și la utilizarea serviciilor de achiziții publice electronice la care în 2010 s-au înregistrat un procent de 15% din IMM-uri față de media UE de 13%.

Accesul la finanțare reprezintă cea mai mare problemă a IMM-urilor din România aflate atât în faza incipientă cât și de dezvoltare în sensul că accesul la fondurile financiare necesare IMM-urilor este considerat foarte costisitor și inflexibil.

Din acest punct de vedere, România înregistrează rezultate negative la unii dintre indicatori, cum ar fi:

- ✓ Procentul de împrumuturi bancare care au fost refuzate și de oferte de împrumuturi care au fost inacceptabile în 2011 au fost în procent de 18% din cererile de împrumuturi din partea IMM-urilor față de media UE de 15% ceea ce sugerează faptul că condițiile pentru acordarea creditelor sunt destul de greu de îndeplinit.

- ✓ Accesul la sprijin financiar public, inclusiv la garanții, sunt mai restrictive, un procent de 52% din repondenți au observat o deteriorare, mult peste media UE de 22%.
- ✓ Disponibilitatea băncilor de a acorda împrumuturi: în 2011 o pondere de 41% dintre repondenți indică o deteriorare a interesului băncilor din acest punct de vedere, mult peste media UE de 27%, aspect ce sugerează aplicarea de standarde înalte ale băncilor față de debitori și în același timp reticența antreprenorilor în solicitarea de credite
- ✓ Fonduri regionale pentru spirit antreprenorial și IMM-uri în perioada 2007-2013, indicator la care România a înregistrat o pondere de 3% din alocarea totală față de media UE de 22%

România înregistrează și aspecte pozitive la o serie de indicatori, cum ar fi:

- ✓ Diferența relativă între rata dobânzii pentru împrumuturi până la un million de euro și împrumuturile peste un million de euro care în 2011 a înregistrat un procent de 17% față de media UE de 19%,
- ✓ Timpul necesar pentru a fi plătit în 2012 s-a înregistrat un număr de 35 de zile, față de media UE de 52 de zile
- ✓ Indicele privind profunzimea informațiilor de creditare, care în 2013 a înregistrat valoarea 5 față de media UE de 4.
- ✓ Fondurile UE pentru crearea și dezvoltarea de întreprinderi în perioada 2007-2013, în 2011 a fost de 3,9% din alocarea totală FEADR față de media UE de 2,1%.

Din punct de vedere al pieței unice, IMM-urile din România înregistrează valori inferioare față de media UE la indicatorii privind importul și exportul din interiorul UE, ceea ce indică o competitivitate inferioară a acestora față de media UE, atât la nivel national cât și internațional.

La nivelul anului 2011 ponderea IMM –rilor care activează pe piețe externe ¹ este de 18,98% pe piața UE, 6,84% pe piața altor țări europene și 1,33% pe piața unor țări din afara Europei.

---

¹ Cartea Albă a IMM-urilor din România 2012, Editura Sigma, București, 2012, pag. 305.

Din punct de vedere al inovării România se află sub performanța medie a UE, înregistrând rămânări în urmă față de media UE la toți indicatorii, cu excepția vânzărilor de inovații noi pentru piață la care se înregistrează o medie de 15% din cifra de afaceri la nivelul anului 2008 , față de media UE de 13%, ceea ce semnifică faptul că IMM-urile din România au capacitatea de a transforma inovarea în venituri prin vânzări.

La nivelul României în perioada 2010-2012 IMM-urile au fost mai puțin inovatoare², reprezentând o pondere de 19,8%, față de întreprinderile mari cu o pondere de 40,1% . De asemenea, prin comparație cu perioada precedentă 2008-2010 la ambele categorii de întreprinderi s-au înregistrat scăderi, ponderea IMM-urilor inovatoare fiind de 29,7% iar a întreprinderilor mari de 56,4%.

Din punct de vedere al competențelor și formării profesionale România înregistrează valori aflate sub media UE. Astfel, la nivelul anului 2010 ponderea întreprinderilor care oferă activități de formare profesională propriilor angajați este de 3% din numărul total de întreprinderi față de 24% media UE, iar rata de participare a angajaților la activități de învățare pe tot parcursul vieții a fost de 3% din numărul total de angajați în microîntreprinderi față de media UE de 11% la nivelul anului 2010

IMM-urile din România nu sunt reticente în introducerea măsurilor de eficiență a resurselor, înregistrându-se, la nivelul anului 2012, o pondere de 75% din totalul IMM-urilor, față de media UE de 93%. Acest aspect se datorează și măsurilor de sprijin public acordat acestora, de care au beneficiat un procent de 3% din totalul IMM-urilor, la nivelul anului 2012, față de media UE de 9%.

Din punct de vedere al internaționalizării, România se situează sub media UE la toți indicatorii: ponderea IMM-urilor importatoare și exportatoare în afara UE, costul și timpul necesar pentru importuri respectiv exporturi, număr de documentele aferente exporturilor și importurilor. Acest aspect se datorează în primul rând condițiilor cadru de tranzacționare care sunt mai puțin favorabile decât în alte state membre.

Cu toate că România a făcut progrese în ceea ce privește mediul de afaceri, conform Raportului Doing Business al Băncii Mondiale, aceasta se situează pe locul 73 din 186 de economii, menținându-și poziția din anul anterior. Acest aspect se explică prin

---

² Evoluția Întreprinderilor mici și mijlocii din România 2010-2013, Institutul Național de Statistică, Direcția de Editare a Publicațiilor Statistice, ianuarie 2014, pag. 9

faptul că îmbunătățirea general a mediului de afaceri a avut loc în condițiile în care și celelalte state ale lumii au înregistrat performanțe din acest punct de vedere. În cadrul analizei mediului de afaceri au fost utilizați 10 indicatori, prezentați în **tabelul 2.1**, din care România și-a îmbunătățit doar trei indicatori, unul staționar iar la restul de 6 indicatori înregistrându-se performanțe mai scăzute.

Astfel, România a avansat în clasament la indicatori ca: începerea unei afaceri, situându-se în 2014 pe locul 60 comparativ cu locul 65 din 2013, plata taxelor, la care a urcat în clasament cu 5 locuri, situându-se pe locul 134 în 2014 comparativ cu locul 139 în 2013 și 157 în 2012.

Capitolul 3 intitulat **”IMM-urile - motor al dezvoltării economiei naționale”** tratează următoarele subiecte: Antreprenoriatul - factor al dezvoltării IMM-urilor, prezentarea conceptului de antreprenoriat, legătura dintre antreprenoriat, firmă și creștere economică, contextul social, economic și politic pentru dezvoltarea IMM-urilor, politica de coeziune a UE, cadrul național strategic, **strategia de dezvoltare a IMM 2014 – 2020**.

În viziunea OECD- Eurostat Entrepreneurship Indicators Programme, prin activitate antreprenorială se înțelege ”acțiunea umană exercitată de către întreprinzător pentru a genera valoare prin crearea sau extinderea activității economice, prin identificarea și exploatarea de noi produse, procese sau piețe”. Antreprenorii sunt reprezentați de ”persoanele proprietari de afaceri”, iar ”antreprenoriatul este asociat cu activitatea întreprinzătorului”

Conform legislației naționale, întreprinzătorul ”este o persoana fizică autorizată sau o persoană juridică care, în mod individual sau în asocieră cu alte persoane fizice autorizate sau cu persoane juridice, organizează o societate comercială, denumită întreprindere, în vederea desfășurării unor fapte și acte de comerț”.

Pentru a demonstra legătura dintre antreprenoriat și creșterea economică, specialiștii³ în domeniu au elaborat un cadru de analiză a componentelor antreprenoriale, fiind analizați atât factorii determinanți cât și consecințele manifestării spiritului antreprenorial analiza implicând trei nivele (FIG. 2):

1. Nivelul individual, antreprenorul acționând pe cont propriu, în echipă sau

---

³ Roy Thurik, Sander Wennekers, Lorraine M. Uhlaner, Entrepreneurship and Economic Performance: a Macro Perspective, pag 164, International Journal of Entrepreneurship Education 1(2): 157-179. © 2002, Senate Hall Academic Publishing

în parteneriat

2. Nivelul firmei

3. Nivel agregat respectiv la nivelul sectorului de activitate, regiunii sau național.

Factorii determinanți la nivelul societății care includ factorii tehnici, nivelul de dezvoltare economică, demografici, culturali, instituționali, mediul de afaceri, condițiile macroeconomice, exercită o influență directă asupra dezvoltării spiritului antreprenorial. Nu toate persoanele care decid să înceapă o afacere și reușesc, ci doar o parte dintre acestea rămân pe piață făcând ca afacerea să funcționeze. Acestea sunt reprezentate de start-up-uri ca noi firme active pe piață, o proporție însemnată dintre ele inovează noi produse sau tehnologii, noi piețe, influențând în mod direct performanțele firmei.

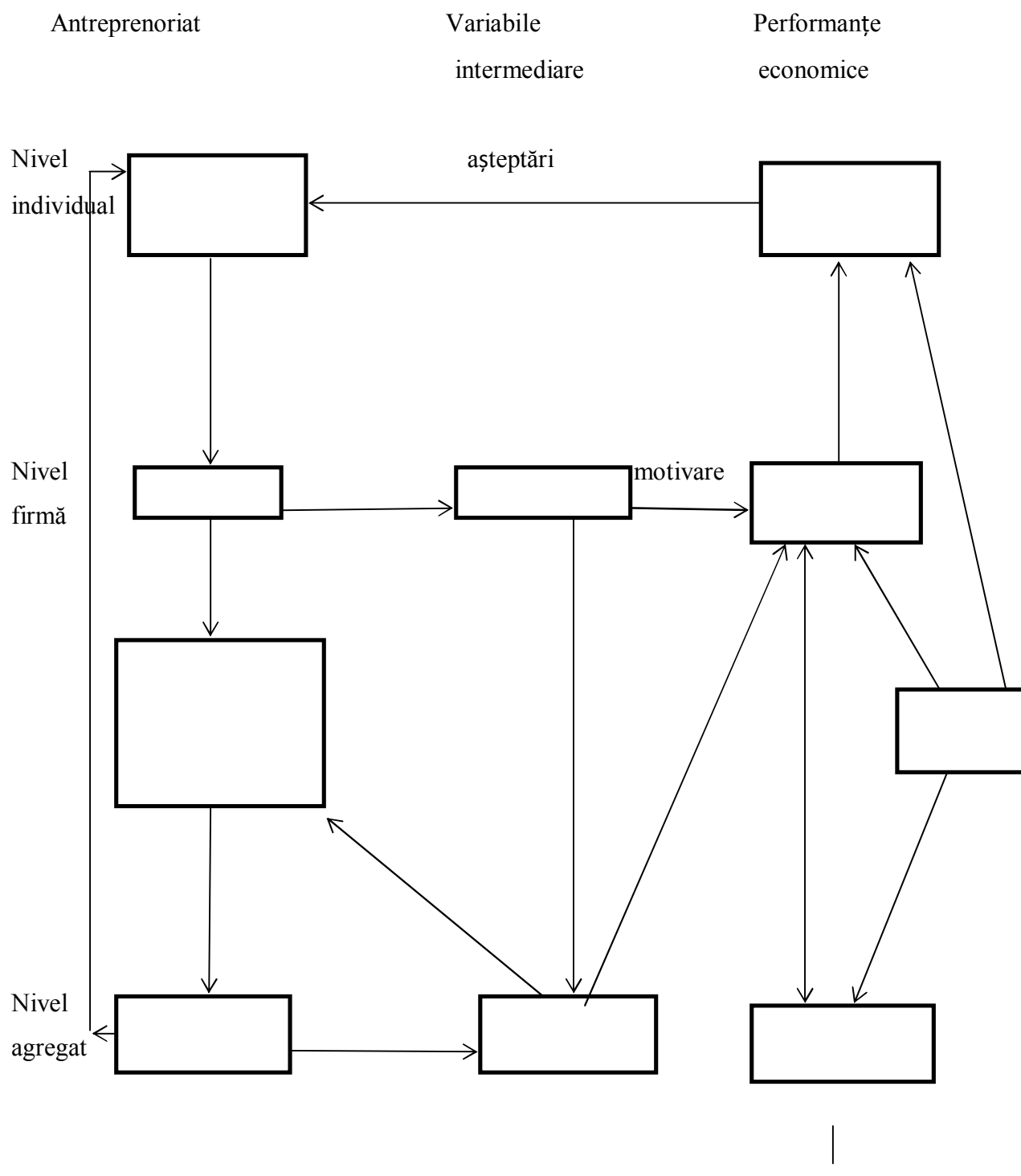
Start-up-urile influențează economia printr-o serie de acțiuni realizate la nivelul firmei, cum ar fi intrarea în afaceri, inovarea, fuziunea, ieșirile de pe piață. Efectele acestor acțiuni, a comportamentului și a deciziilor luate de către firme sunt resimțite la nivelul sectorului, regiunii și a economiei naționale, deci la un nivel agregat, generând o concurență dinamică pe piață. Firmele sunt obligate să reacționeze la schimbările apărute pe piață, la mediul competitiv, ceea ce determină un proces de restructurare a economiei prin rămânerea pe piață doar a firmelor viabile, care înregistrează performanțe economice.

De asemenea concurența generează noi oportunități de afaceri, ceea ce conduce la stimularea antreprenoriatului prin crearea de noi firme.

Legătura dintre spiritual antreprenorial și creșterea economică la nivel macroeconomic este reprezentată în fig. 2.

Din punct de vedere al performanțelor economice la nivel agregat, prin stoparea sau crearea de oportunități de afaceri, se influențează și performanțele economice la nivelul firmei. O economie în expansiune dispune de o multitudine de resurse, firmele sunt și ele în expansiune obținând performanțe superioare, pe când o economie în recesiune acționează ca un inhibitor pentru firme. Deci, performanțele economice la nivel agregat și la nivelul firmei se influențează în mod direct

Fig. 2 Spiritul antreprenorial și performanțele economice: perspectiva macro

Măsurarea dinamicii activității antreprenoriale la nivel internațional este realizată și în cadrul Proiectului Global Entrepreneurship Monitor (GEM) inițiat în 1999 de cadre didactice din London Business School din Marea Britanie și Babson colegiu din Statele Unite ale Americii.

Modelul conceptual GEM este o abordare socio-economică care urmărește modul în care condițiile naționale determină dezvoltarea antreprenoriatului precum și implicarea, respectiv motivarea antreprenorilor de desfășura o activitate antreprenorială.

Modelul revizuit GEM aduce un element de noutate prin înțelegerea faptului că economiile se schimbă și se dezvoltă prin intermediul antreprenoriatului. Cercetarea GEM împarte economiile țărilor participante la cercetare în trei etape de dezvoltare:

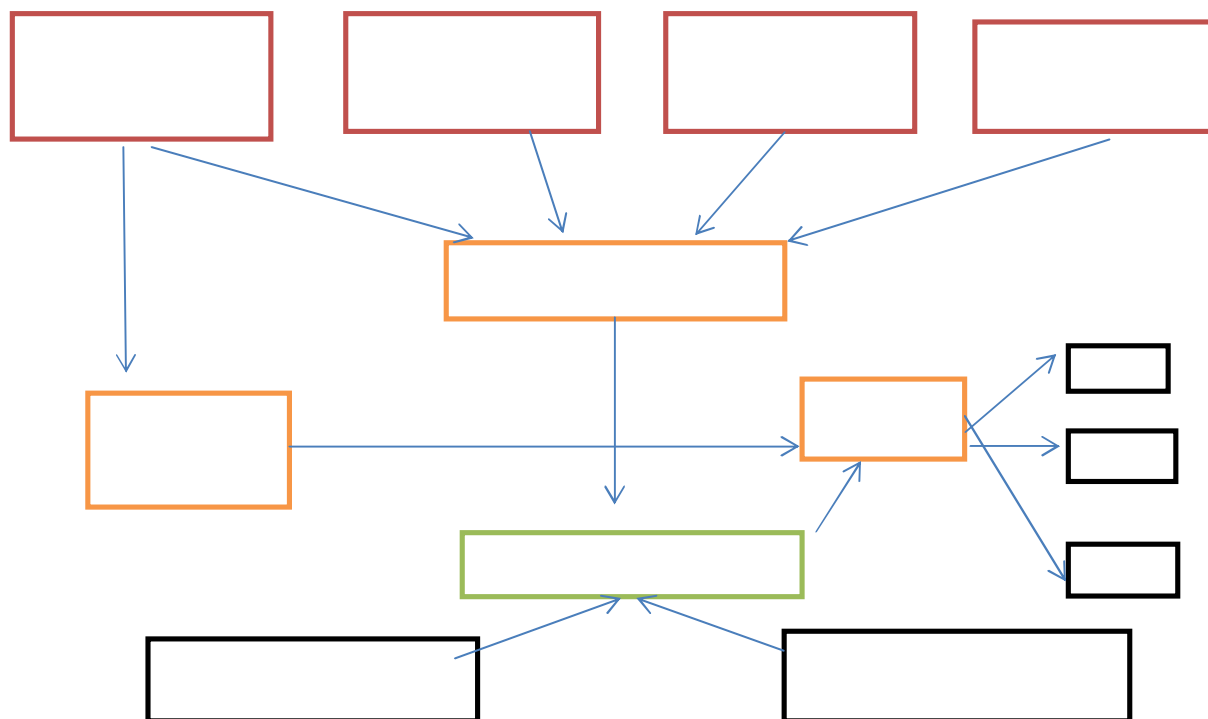
- Economii bazate pe factori a cărei dezvoltare este determinată de cerințele de bază, respectiv infrastructură, stabilitate macroeconomică, sănătate și educație primară.
- Economii bazate pe eficiență a cărei dezvoltare este determinată de existența unor pârghii economice care să asigure o funcționare corectă a pieței, dimensiunea pieței, nivelul de pregătire tehnologică, sistemul de învățământ superior.
- Aceste elemente nu sunt legate în mod direct de activitatea antreprenorială, dar o determină indirect prin faptul că crează premisele dezvoltării spiritului antreprenorial.
- Economii bazate pe inovare în care dezvoltarea presupune existența unor cerințe esențiale pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial cum sunt aspectele legate de finanțarea afacerii, politicile și programele guvernamentale, educația și formarea, transferul de cercetare - dezvoltare, regulamente la intrarea pe piață, infrastructura, norme culturale și sociale.

Toate aceste elemente contribuie la dezvoltarea economică și socială a țării respective prin crearea locurilor de muncă, prin inovații și prin crearea de valoare la nivelul societății.

Din punctul de vedere al contextului social, economic și politic pentru dezvoltarea IMM-urilor, arătăm faptul că Cadrul Strategic Național de Referință(CSNR) 2007 – 2013 face legătura dintre ”prioritățile naționale de dezvoltare, stabilite prin Planul Național de Dezvoltare(PND) 2007 – 2013, și prioritățile la nivel European – Orientările Strategice Prioritare(OSP) privind Coeziunea 2007 – 2013 și Liniile Directoare Integrate ale UE

pentru Creștere Economică și Locuri de Muncă 2005 – 2008”⁴. Conexiunile strategice dintre acestea sunt prezentate în fig.3

Fig. 3 Conexiuni strategice cu CSNR

Obiectivul global stabilit prin Cadrul Național Strategic de Referință 2007-2013 este: ”Reducerea disparităților de dezvoltare economică și socială dintre România și statele membre UE prin generarea unei creșteri suplimentare de 10% a Produsului Intern Brut până Plecând de la nevoile de dezvoltare economice și sociale ale României, în cadrul CSNR au fost stabilite următoarele priorități tematice, în strânsă legătură cu Orientările Strategice pentru Coeziune ale UE și cu orientarea strategică generală definite prin regulamentele UE:

- dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene
- creșterea competitivității pe termen lung a economiei românești
- dezvoltarea și utilizarea mai eficientă a capitalului uman din România

⁴ Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013-sintează, se găsește la pag. http://www.fonduri-ue.ro/posdru/images/downdocs/csnr2007-2013_ro_sinteza.pdf

- consolidarea unei capacități administrative eficiente în 2015”.

În capitolul 4” Finanțarea I.M.M. – urilor” am tratat următoarele aspect referitoare la sursele de finanțare străine, cum ar fi creditul bancar – tipuri de credite acordate IMM-urilor, caracteristicile acestora precum și condițiile de acordare, dar și prin surse nerambursabile, respectiv fondurile structurale și programele naționale destinate finanțării IMM-urilor. De asemenea am amintit și alte surse prin care IMM-urile își pot finanța investițiile, cum ar fi leasingul, factoringul. **În capitolul 5** intitulat **Cercetare privind sectorul IMM – urilor** am prezentat analiza sectorului IMM-urilor atât la nivel atât la nivelul Uecât și la nivelul României. Problematika IMM-urilor a fost tratată prin prisma contribuției acestora la creșterea economică, prin realizarea PIB, a valorii adăugate, numărului de angajați în cadrul IMM-urilor și a performanțelor înregistrate de către IMM-uri, respectiv cifra de afaceri, profit.

De asemenea am realizat o analiză a IMM-urilor din județul Brașov comparativ cu România unde am scos în evidență performanțele IMM-urilor brașovene la creșterea economică a județului.

Am realizat un studiu de caz privind acordarea unui credit pentru investiții pe cazul unei întreprinderi brașovene în care am realizat analiza dosarului de creditare și a condițiilor de acordare a creditului.